

CATALUNYA SOCIAL

Any IV. Núm. 157

15 cèntims

3 de maig 1924

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CAMEROS, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉFON 1114



- Li portava un article sobre qüestions de cultura de gran interès.
- No podem publicar-lo. Necessitem les planes del diari per a publicar la vida dels autors de l'assassinat de correus; el retrat de les seves dones i dels seus pares; els cabells que es varen trobar en les mans d'una de les víctimes i l'ampolla de vi amb la qual pretenien narcotitzar les víctimes.
- No creu que això és immoral?
- Ja veurà, s'han d'aprofitar les gangues; d'ambulants de correus no se'n maten cada dia

L'exemple d'Itàlia

El partit Popular i el feixisme

Es un fet indubitat que el feixisme a Itàlia començà la seva actuació en mig d'un esclat de popularitat realment extraordinari. Pot ben dir-se que cap moviment semblant en el període modern de la història política ha aconseguit aquell prestigi i aquella adhesió del poble tan forta com el partit mussolinista tingué a Itàlia.

I amb tot, el Partit Popular, el partit catòlic italià, sabé salvar la seva personalitat malgrat aquell ambient de popularitat de què els *fasci* fruïren en els primers temps i que segueix encara. El Partit Popular no veié prou clara la significació doctrinal del feixisme i no tingué confiança en els antecedents del *Duce*; i per això, encara que complagut per la manifestació de patriotisme que aquell esclat suposava a Itàlia, cregué prudent de servir les seves posicions catòliques i no abandonar el terreny en què tan brillantment i tanta glòria havia lluitat un temps enrera. Es que Itàlia anava a restar sense un partit catòlic tan fort i ben orientat com el Partit Popular pel sol fet que un partit feixista que no proclamava la doctrina dels catòlics en la vida pública hagués nascut amb empena i decisió?

El Partit Popular és avui una necessitat a Itàlia; i ho és encara avui més que en altres tolls soferts pel partit, especialment per obra de la influència feixista, i malgrat que una bona massa d'opinió l'abandonà per a seguir En Mussolini, i malgrat que fins una forta part de la clerecia italiana es deslligà del partit per passar públicament al costat de la gent de camisa negra, el Partit Popular seguí en el seu lloc de combat. I ara, en les darreres eleccions, amb tot i les prediccions dels feixistes i amb tot i les coaccions veritablement brutals, els seguidors de Don Sturzo han lluitat amb braó i han obtingut una esclatant victòria, arribant a ésser la minoria més forta.

Sí, la minoria més forta; més forta en nombre d'adeptes; però molt més forta encara per la base de pedra de la seva doctrina, ja que aquesta està basada en principis permanents i incommovibles, i no en apreciacions molt respectables, sí, però purament ocasionals com les que han produït el feixisme italià.

El Partit Popular és avui una necessitat a Itàlia; i ho és encara avui més que en altres dies, ja que en mig d'un nacionalisme fosc doctrinalment parlant és necessari servir la llum de la doctrina catòlica amb tota la seva puresa i equilibri.

El Partit Popular no podia ni devia desaparèixer amb el feixisme. I el Partit Popular tampoc havia de sumar-se al feixisme, ja que corria el perill de morir d'anèmia doctrinal. Ha fet, per tant, el que devia servant la seva pròpia personalitat; acreditant una volta més Don Sturzo la seva sagacitat política, una de les primeres d'Itàlia avui per avui.

No, no és aquesta una bona hora perquè els partits catòlics desapareguin o es sumin a altres organitzacions polítiques el contingut doctrinal de les quals és imprecís o dubtós. Al revés, nosaltres creiem que la personalitat dels partits catòlics deu mantenir-se més ferma i ben definida que mai.

I quant als catòlics espanyols, no hi perdrem res de seguir l'exemple dels catòlics del Partit Popular italià. I sí que hi podem perdre molt, però molt, d'empendre-les per altres camins.

DEL DIA

Notes i comentaris

Amb la formació del nou partit titulat pomposament *Unión Patriótica* sembla que ha començat una nova època en l'actuació del Directori Militar. És natural que permetin-se manifestacions d'un nou partit polític, es permetin també manifestacions dels altres. I en efecte, ja els socialistes (que han sigut potser els que més han pogut parlar en l'època del general silenci) es disposen a enraonar intensament; i En Melquíades Alvarez organitza sopars monstres; i fins el comte de Romanones vol reunir els amics i canviar impressions que transcendeixin al públic.

El poble cada dia més es va desentenent de la política. En tots els recons de la terra espanyola s'albira (amb excepcions molt honorables) un allunyament de la política i del polític.

Es una desgràcia més, sobretot en un poble com el nostre ja ben caracteritzat pel seu neutralisme incult i estúpid...

Certes predicacions, com a remei, són, de vegades, més perilloses que la malaltia.

En matèries de moralitat pública anem cada vegada més avall. Els quioscos exhibeixen les publicacions de sempre; en un teatre distingit es representa una *revue* a base del nu femení més escandalós; en un teatre aristocràtic els balls russos porten una nota de sumptuositat i d'art fragmentari, però també una nota d'immoralitat en arguments i presentacions; els nostres carrers de nit són els de sempre... I així endavant.

La nostra joventut és cada dia més corrompuda i més indiferent. La nostra raça cada dia més degenerada.

Què té, doncs, de particular que fills de famílies honorables acabin en la baixesa del crim més abjecte sense que els propis familiars n'endevinin la causa, com en això de l'expres d'Andalusia?

Heu's aquí un magnífic exemple.

La nova i ja famosa *Sociedad Española de Industrias y Tracción Eléctrica* ha estat presa en consideració (amb general astorament) pel Directori Militar.

Davant de la possibilitat que els seus projectes poguessin ésser una realitat trista, uns grups de financers i industrials s'han apresat a oferir la seva cooperació al Govern per a les obres públiques d'interès nacional.

Això constitueix un magnífic exemple d'oposar l'afirmació a l'afirmació. Res de tasca crítica infructuosa, tan freqüent en la nostra terra.

Les esquerres estan on estaven. No creiem que hagin sofert cap retrocés en aquesta època anormal de la política espanyola; al revés, sentim en l'ànima que certes actuacions els hagin donat peu per a certes reclamacions d'un fons de justícia.

I ara, es diu que es preparen novament a la lluita fins a aquell límit en què el Directori permeti la lluita d'opinió.

I les dretes? Què fa el Partit Popular? Què fa el maurisme? En sabem ben poca cosa, certament

Perquè hem de pensar que per molt que en terres enllà de l'Ebre creixi el partit de *Unión Patriótica*, aquest partit no és d'esquerra ni de dreta, segons manifestació del marquès d'Estella...

Per tant...

S'ha celebrat el Congrés d'Educació Catòlica a Madrid. Sembla que ha resultat un èxit. Però ens ha entristit l'allunyament dels elements de Catalunya que tanta i tan gran tasca podien fer-hi.

Comprenem la raó de l'abstenció. Però aquesta ens entristeix i preocupa.

Senyor; doneu-nos el camí d'una època de mutual comprensió i harmonia, que avui no es veu...!

Encara que potser no està tan llunyana com sembla. De vegades les fortes accions produeixen reaccions inesperades i gloriores...

GASTON GERARD

Defensa de la família

Davant les escomeses que té avui dia la Família, cal fer un front únic en defensa seva: el mot d'ordre hauria d'ésser: defensar la Llar!

Hi ha dos sentiments anteriors a nosaltres que són, però, els més forts; l'amor a la Llar que no ens hem triada, i l'amor a la pàtria que tampoc havem escollit. Potser perquè no són voluntaris i són rebuts de la mà providencial de Déu, arrelen tan profundament que esdevenen indestructibles. I heu's aquí: tenim un sol Déu i una sola Família i una sola Pàtria, la dolcíssima trilogia de la vida.

Molts elements han contribuït a desfer, o bé disgregar i enfredorir la Llar; anotem-ne alguns dels més visibles. Les novel·les i els espectacles públics han influït més que totes les teories del Socialisme a fer insuportable el que s'anomena vida de família. Li han fet perdre l'antic encís cristià, fent albirar sensacions i brillantors més fortes que la tranquil·la alegria d'estar plegats tots els que tenen la mateixa sang. I cadascú ha marxat pel seu cantó, a cercar fora l'alegria del viure, deixant la llar abandonada. Tothom sap com són la majoria de les novel·les que més es llegeixen i la majoria dels teatres i cines més concorreguts: han aconseguit ridiculitzar els sentiments més nobles i exaltar la immoralitat. I aquesta s'ha inoculat com un excitant ja indispensable i sàvorós, al costat del qual, el deure, la rectitud, la moderació, etc., resulten coses ensopides i vitandes.

No cal dir com han contribuït els pares a la desolació de llur casa: els homes desitjant fugir, i els fills imitant-los; les mares, fugint també per a ensenyar llurs filles amb l'excusa de col·locar-les, i de passada mostrar-se elles. I tots plegats han perdut, els uns la meitat o potser tot el veritable senti-

ment de la paternitat, i els altres el respectuós sentiment filial. I ara, la llar desapareix per transformar-se en una trivial i freda casa de dispeses! És enorme tot el que això significa, però és una realitat palpada per tothom, i plorada tardanament per molts quan ja la devastació és irremeiable.

Mentrestant, a Déu se l'ha anat foragitant, sense adonar-se que allunyaven la petita felicitat d'aquest món. L'únic vincle d'unió era Ell; qui ennoblí la subjecció filial i dignificava l'autoritat paterna, era Ell; qui conservava la fidelitat mútua i feia brollar tresors d'abnegació i de generositat, era Ell; qui santificava i endolcia el treball de cada dia per feixuc que fos, era Ell. Era la seva mà, la que treia les espines al dolor per tal que les seves esgarrinxades no fossin incurables. Quan a l'hora vespral, tots congregants, l'invocaven, Ell era en mig de tots, i la pregària muntava com un homenatge sempre ben rebut fent davallar del cel la rosada insubstituïble. Sorgia després l'oració pels absents, i per aquells que havien deixat un buit en el petit cenacle familiar havent ja fet via cap a l'eternitat. Llur record, però, els tornava presents en l'hora consagrada al Senyor.

Però ara en les cases ja no es prega col·lectivament, com si a la família no li calgués Déu. I heu's aquí, Déu no hi acut i amb Ell es retiren totes aquelles coses, per a deixar la plena possessió de la Llar als instints, a l'interès material i a l'egoisme amb tota la seva escorta de malvestats.

D'aquest castell mig enrunat cal aplegar-ne totes les pedres que han caigut, per tal de reconstruir-lo, tan fort que no puguin fer-lo trontollar les males ventades. Cal defensar la Família!

P. ANTONI MARIA DE BARCELONA

La premsa mercantilista

Ja fa dies que la premsa no parla d'altra cosa que de l'assassinat dels ambulants de Correus. Qualsevol diria que al món no hi passa res. Gairebé totes les planes són destinades a ressenyar el crim abominable. Totes les indiscrecions, fins les més banals, apareixen damunt les planes dels diaris.

Els que donen tanta importància a un crim vulgar, després es planyeran que la gent no es preocupi d'aquells assumptes transcendents que haurien d'interessar a tot el país. I és que desgraciadament la majoria dels diaris no són altra cosa que empreses comercials que no tenen altra finalitat que publicar anuncis i notícies sensacionals.

El més sensible és que els diaris que tenen un contingut espiritual es posin també al nivell dels diaris mercantils, satisfent la curiositat del públic vulgar que llegeix amb un entusiasme digne de millor causa els fets del crim abominable.

Es natural que quan esdevé un fet important se'n doni compte, car aquesta és una de les finalitats de la premsa, però s'ha de fer amb certa discreció. És ridícul que es doni popularitat a aquells que han comès un crim.

Una vegada conegut el fet, no s'ha de parlar amb tanta insistència dels criminals. Es va teixint una novella a l'entorn dels homes que han comès un crim, que esdevenen sers fantàstics.

No ens sobta ni ens estranya que vagin

als mercats els narradors de fets terrorífics, amb un cartell esfereïdor i una llarga canya, perquè al capdavant els ignorants creuen les coses més inversemblants i no volen creure la veritat, però sí ha d'estranyar-nos que diaris ben orientats donin una importància extraordinària a uns fets repugnants que haurien de callar-se.

Com volem educar el públic amb aquestes campanyes tan poc educatives?

Per què no han de tenir més seny les agències informatives i els directors dels periòdics deixant de trametre i de publicar notícies ridícules que donen una trista popularitat a uns homes vulgaríssims, el nom dels quals ni tan sols s'hauria de conèixer?

Es ben sensible que no es trobi mai espai als diaris per expandir ideals nobles i generosos, i en canvi es destinen gairebé totes les planes a parlar d'uns vulgars criminals amb l'únic objecte de satisfer la curiositat de la gent inculta.

No esperem gran cosa d'una premsa mercantilista que es val de les gestes d'uns malfactors per a vendre uns quants exemplars més.

Per què ens estranyem que a Espanya hi hagi tanta incultura, si la gran majoria dels diaris en comptes de donar llum, donen fum?

J. C.

Assemblea de la premsa catòlica

La primera reunió del Comitè organitzador que ha tingut lloc a Madrid ha estat fecunda. L'empresa va de cara al dia. Tot fa suposar que l'èxit de l'Assemblea no sols està assegurat, sinó que serà formidable.

Presidí totes les sessions del Comitè el Cardenal Reig. A la seva empena i a la seva discreció es deu que l'A. P. C. reculli per tot arreu adhesions encoratjadores.

Encara que simultàniament hagi d'acudir el doctor Reig a les sessions del Congrés Nacional d'Educació Catòlica (de què parlem en al-

tre lloc), es capté de les tasques del Comitè, al qual orienta, anima i entusiasma, amb la seva càlida paraula.

S'ha publicat ja el Reglament que ha estat estudiat detingudament.

També està redactat el Questionari, que respon perfectament a la naturalesa de l'Assemblea i a les necessitats del temps. Restà virtualment nomenada la Junta General, que es reunirà el dia 4 del corrent.

L'Assemblea s'inaugurarà a mitjans de juny.

El senyor Bisbe ha nomenat al nostre estimat company Civera i Sormani per a formar part de la Junta Diocesana organitzadora de la dita Assemblea.

Mots del dissabte

1.^{er} de maig de 1923

En la crònica de la "Pasqua revolucionària", el primer de maig de l'any passat quedarà com una jornada plena de records i de greus conseqüències. Escalfada per la propaganda dels nou vinguts al socialisme, dels que volien que fos promulgada obligatòria la festa, millor dit, la *vaga*, per als dependents de comerç — dos obrers setmanals descarregadors del carbó la celebraren contra costum i acord, i foren acomiadats pel patró llur. D'aquí va néixer la gran vaga de transports de Barcelona, vaga tètrica en la història de les vagues tètriques, que durà fins el 12 de juliol, que buidà les butxaques dels obrers i dels patrons, i que omplí els carrers de sang i d'immundícies, i les derivacions i caramboles polítiques de la qual les estem tocant i llarg temps les tocarem encara. Déu ens ajudi!

Més de 140.000 obrers de la nostra terra restaren sense feina, en l'aturada progressiva de totes les indústries per manca de transports durant aquelles dues mesades i mitja. Les pèrdues evaluades del comerç i de la producció pujaren força més de 300 milions. Les dels obrers ni calcular es poden. Vint-i-dos morts i trenta dos ferits en atemptats socials durant aquest període, són les *anècdotes* més agudes de l'epopeia que tingué per capítols culminants l'horrída inundació d'escombrieries i fems pels carrers de Barcelona, *prohibits retirar sota pena de mort*, l'obstrucció expressa de l'Exposició del Moble, i el boicot declarat per la *Confederación Nacional del Trabajo* a totes les mercaderies dirigides o procedents de Catalunya.

Fou, sobretot, aquella vaga una lliçó estúpida de sociologia pràctica; un experiment vivíssim, fet sobre la carn nostra, dels avenços socials anomenats dret de sindicació i dret de vaga. Fou un assaig, realitzat amb tota la força de la lògica, de la més pura jurisprudència sindicalista, tenint al darrera la més puríssima sociologia "conservadora". El periòdic que era el portaveu del Comitè de vaga, — d'aquell poder que cada dia dictava les coses que *tots els ciutadans* havien sota

pena de mort d'observar estrictament, — reivindicava també cada dia EL DRET A FER COMPLIR EL DRET DE VAGA, un dret plenament sociològic: EL DRET DE COACCIO.

Els 22 morts i 32 ferits caiguts sota el punyent imperi d'aquest *dret de coacció*, els escombrariars que per temor al *dret de coacció* no netejaven, els carreters i xòfers que per l'amenaça del *dret de coacció* no portaven ni la farina per fer pa, els ciutadans als quals el *dret de coacció* impedia el transport de llurs pròpies i urgents càrregues, àdhuc en carretons i a peu, ells i els dos milions d'habitants més o menys durament i més o menys directament víctimes de l'atur, a dins es trobaren del carreró sense sortida on la sociologia ens ficà.

En aquest carreró sense sortida estem encara confinats. En aquest carreró ideològic sense sortida tornaran a trobar-s'hi altres víctimes, mentre ningú no discuteixi, mentre ningú no critiqui, mentre ningú no negui l'anomenat "dret de fer complir la vaga", l'anomenat "dret de coacció", conseqüència lògica de l'anomenat "dret de vaga".

R. RUCABADO

Els homenatges a la vellesa

Poques coses més enternidores i més exemplarment socials que els Homenatges a la Vellesa ideats i organitzats per la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. Les llàgrimes brollen dels ulls i els cors bateguen. Adhuc llegint les descripcions d'aquests Homenatges el pit s'omple de sentiments tendriols.

El dilluns de Pasqua de Resurrecció, com tots els anys, es celebraren Homenatges a la Vellesa en diferents indrets de Catalunya, però l'acte més emocionant és l'Homenatge que tingué lloc a Lleyda, al qual, per la seva importància, dedica el seu editorial *El Diario de Lérida*, degà de la premsa lleidatana. Demés de les autoritats, del Subsecretari del Ministeri del Treball i de tots els elements representatius de l'antiga Ilerda, esmenta el *Diario* al nostre illustre amic D. Ramon Albó, vice-president de la dita entitat (que presidí l'acte junt amb l'Alcalde senyor Barberà), extractant i elogiant com es mereix el parlament del senyor Albó.

Entre els nou vellets homenatjats n'hi ha un que té 96 anys. El més "jove" en té 72.

Les barraques de Barcelona

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya

En un dels números anteriors, ens referíem a les dues sessions que l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya ha dedicat a la solució del problema de les barraques, i avui acabarem el que començarem, comentant les conclusions que l'Acadèmia dels metges catalans aprovà, per aconseguir tal fi, no posant de relleu totes les misèries humanes que en dites barraques tenen estatge i carta de naturalesa, i on la vida humana es desenrotlla brutalment i animalment donant lloc a totes les aberracions antinaturals, embrutint la raça, degenerant l'espècie humana, i totes les malvestats que conseqüència de tal manera de viure porten aparellades, segons testimonis dels propis metges socis de l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya, cosa que no ens ve de nou, puix que nosaltres, sense ésser metges, les havem pogudes comprovar i parlar-ne d'aquestes planes estant, sense, però, mancar als nostres deures.

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya esmenta, per a solucionar el problema de les barraques, tres factors, el factor higiènic, el factor sociològic i el factor econòmic.

De les ressenyes de la premsa periòdica d'aquesta capital, no veiem res que faci esment al factor moral i per tant, a la restauració de la família segons les normes cristianes, la qual cosa seria el complement de la solució del dit problema, puix no sols s'ha d'atànyer a la higiene quan el principi de tota la societat ben organitzada és la família segons la Doctrina Cristiana: el factor moral és primordial. No tenim més que felicitar a l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya, per la seva actuació, llevat d'aquest oblit, encara que disculpable tractant-se de metges que sols es preocupen de la part higiènic-social que és el seu fort.

Del factor econòmic també en fa esment i aquí radicarà el més greu obstacle; no s'improvisen cinc, deu, quinze o vint mil estatges, mentre no es preocupi seriosament l'opinió ciutadana, recollint les de tants i tantíssims ciutadans que experimenten els greus efectes que la manca d'estatge planteja en nombrosíssimes famílies, tan nombroses, que avui seria incomputable llur nombre i totes farien sacrificis personals i pecuniaris per colaborar a la solució del dit problema.

Es de dordre que les autoritats centrals i locals no enfoquin el problema en tal sentit i

creient-se sinó resoldre'l, aminorar els seus efectes s'entretinguin anant per les branques, esperonant als propietaris perquè damunt les cases, als terrats, aixequin estatges econòmics sense parar compte dels factors tècnico-econòmics que porta aparellada tal solució, i així a la nostra capital les disposicions del Directori amb els premis oferts, augmentats amb els oferts per l'Ajuntament de la nostra ciutat, han esdevingut un gros fracàs, puix, que jo sàpiga, no crec que hi hagi concorregut cap sollicitant a les primes i subvencions ofertes, malgrat haver reduït per disposició del Directori militar la capacitat de dits econòmics estatges posant-los a 60 metres quadrats la superfície mínima que devien ocupar.

En totes les grans capitals del món i àdhuc en pobles petits s'han resolt aquests problemes i sinó resolt, estan en vies de solució. Fins en les ciutats enrunades de Reims i altres que en la lluita mundial han sofert els efectes destructors de les malvestats i odis humans, avui hi floreixen els estatges econòmics i bells en mig de les runes sense recórrer a la solució instantània de bastir-hi barraques infectes com a Barcelona s'estila, i bé que s'hagi recorregut a estatjar les famílies en vagon de tren desmuntades les rodes, aquesta solució ha estat interina i no ha pres la proporció que ací Barcelona, on amb estores, canyes, fustots de caixes d'embalar automòbils, etc., es va bastint la ciutat-aduar, la Barracòpolis moderna.

Dos poblets tocant al terme municipal de Barcelona, l'un a Llevant, l'altre a Ponent, Sant Adrià del Besòs i Hospitalet, han donat l'exemple a la nostra diem-ne culta, rica i esplèndida ciutat cosmopolita de Barcelona; no deixant aixecar en els dits termes cap d'aquestes infectes barraques.

Quina vergonya! Dos petits pobles donant lliçons a la ciutat!

A Sant Adrià del Besòs no es deixa alçar cap edifici que abans no tingui construïda la corresponent claveguera i no tingui l'alçada i el front mínim; en cas contrari hi ha qui cuida d'enrunar-ho. A Barcelona anem fent barraques sense que ningú digui aquesta boca és meua.

Quan es portarà a la pràctica la proposta de l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya? A aquest pas no confiem pas veure-ho.

J. GUILERA VILLARREAL

L'encís de la Verge bruna

Hom diria que Montserrat és el cancell del cel. Arribeu a la santa muntanya i els vostres ulls no gaire avesats a la contemplació de la naturalesa, esguarden meravellats aquells puigs gegantins damunt dels quals passa lentament la boira com un mantell voleiadís. Jo no sé pas que hi hagi al món una altra muntanya més meravellosa. I és que la Verge bruna del blanc mantell ha convertit la muntanya en un temple magnífic.

Si passeu de bon matí, arran de muntanya, per aquell camí que mena a la Cova, en aquella hora que el cel és transparent i la llum és pura, us semblarà que vora dels boixos humits de rou hi trobareu la Verge Maria. El cor us glateix fortament i sentiu una veu que us diu: vés caminant i en un relleix del camí la trobaràs tota blanca amb la túnica resplendent com un cel asserenat.

Passa un vol d'ocells i fent una gran xiscadissa s'aturen damunt el brancall i la muntanya s'omple de remors. I si esteneu la mirada enllà veureu la bella ondulació de les muntanyes damunt de les quals el sol que es lleva posa un polsim d'or. Oh! quina meravella! Sota d'aquell cel tan blau i d'aquella llum tan pura i daurada, aneu caminant i diríeu que els peus no us toquen a terra i que ja no sou d'aquest món. I tot això ho deveu a la gentilesa de la Verge bruna que ha embellit la muntanya.

Si la Verge ha volgut ésser honorada en aquell paradís, i es va aparèixer per tal que li bastíssim un temple, és que estima el nostre poble. I si la Verge ens estima, què podem témer, germans? Si ens posem al costat de la Verge bruna, els nostres enemics seran vençuts. Cal, però, que cada dia l'estimem amb més intensitat. Havem de treballar, germans, per tal que la fe del nostre poble sigui ben viva.

La fe és la que salva els pobles. Potser, germans, l'hauríeu oblidat una mica aquella mun-

tanya. Cal que tinguem sempre davant dels ulls la Verge de Montserrat,

No us entristiu encara que les coses no es facin tal com vosaltres voldríeu. Si ens acostem a Déu i a la Verge serem invencibles.

Aquests dies a Montserrat hi havia molta joventut. La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat organitzà unes festes esplèndides que recordaré tota la vida. Jo esguardava els ulls d'aquella joventut catalana i creient i endevinava la llum que portaven dintre. Aquelles donzelles tan espirituals i aquells joves d'una pietat sòlida i forta són la nostra esperança.

Jo els vaig veure fer devotament el Via Crucis. El Crist s'alçava amb el braç oberts i el pit panteixant damunt la multitud que l'adorava. En la pau dels camins ressonaven els cants i les pregueres. Hauríeu dit que les ferides del Crist sagnaven.

En retornar al temple, on la Verge és honorada, els nostres ulls eren plens de llüissors. Jo no sé què té aquell temple, que no sabeu abandonar-lo. Aneu a veure de prop la Verge i a besar-li les mans brunes, i quan davallem les escales, sentiu un desig vehement de tornar-les a pujar. I és que és tan dolça la companyia de la Verge que voldríeu sojornar tota la vida a prop d'Ella.

Les Vespres Pontificals emocionaren fortament la meua ànima. Les meravelles del cant gregorià, varen transportar-nos lluny de la terra. En sortir del temple els ulls de molts pelegrins estaven humitejats. Ah! com arriben a l'ànima dels devots les cerimònies religioses quan són fetes amb dignitat i respecte! Els mestres de Capella, que encara no volen abandonar la música teatral i mundana, jo hauria volgut que haguessin sentit

ressonar el cant gregorià sota les voltes d'aquell temple meravellós!

Oh! Montserrat, muntanya santa, sigues sempre el guiatge del nostre poble!

Anem-hi tots a meditar. El mal nostre és que vivim gairebé inconscientment. No ens adonem que portem dins del pit un ànima immortal. Si sabéssim, germans, recollir-nos dins del santuari del nostre esperit, seriem més bons i més purs.

Cal que ens aturem en mig del camí i que girem el cap enrera per veure si hem caminat molt i on ens mena la ruta que seguim. Cal fer vida interior, germans, car del contrari, serem fàcilment vençuts.

En mig d'aquells camins tan silenciosos, mirem cap endintre. Lliguem ben fortament les passions, per tal que no ens llevin la pau de l'esperit. Si els nostres ulls són innocents, veran refulgir el rostre de la Verge bruna. Aquella Verge, catalans, és nostra. És el tre-

sor de Catalunya. Sapiguem, doncs, estimar-la amb un amor puríssim.

Que hi hagi en els nostres ulls la llum d'aquell cel tan blau i en el nostre cor la pau d'aquells camins tan silenciosos, damunt dels quals, quan el sol s'ha estibat damunt les muntanyes llunyes i les estrelles tremolen en la gran planura del cel, volen els àngels amb les ales esteses.

J. CIVERA I SORMANI

Aquest número de CATALUNYA SOCIAL ha passat per la prèvia censura

«Joventut Social» en terres de Lleyda

Acció Catòlica Agrària

La Federació Lleydatana

Seguint les normes establertes per la Federació de Sindicats agrícoles catòlics de Lleyda en la seva darrera reunió celebrada enguany a Balaguer, de projectar assemblees que uneixen parcialment els diferents nuclis de la comarca als quals lligui una comunitat d'interessos, el propassat diumenge tingué lloc a Cubells la primera d'aquestes manifestacions.

Hi acudiren nombroses representacions dels pobles de la rodalia i en representació de la Federació de Lleyda, el seu president, En Domingo de Gomar i el secretari Sr. Niubó, director del *Diario de Lérida*.

Al matí, després d'un solemniat ofici en el qual, ocupant la càtedra sagrada, el senyor rec-

tor glossà d'una manera exacta i ponderada, la significació de l'acte, tingué lloc a l'estatge del Sindicat una reunió en la qual es tractaren qüestions d'ordre pràctic, acabant amb una lliçó-conversa tècnica que magistralment descabdellà el senyor Niubó.

A la tarda, finit l'àpat de germanor, es celebrà davant de tot el poble, sigui dit sense hipèrbole, un acte de propaganda sindical catòlico-agrària, en el qual, demés dels esmentats representants de la Federació prengueren part. representant la Joventut Social de Barcelona, En Josep Baró i En Juli Vila, que parlaren eloqüentment, acabant la festa en mig del més gran entusiasme.

Cal, com a colofó, una coral enhorabona als organitzadors pel fruit esponerós que han sabut recollir per la causa de la sindicació.

Congrés nacional d'Educació Catòlica

No és CATALUNYA SOCIAL periòdic d'informació, però hi ha esdeveniments com aquest del C. N. E. C. que imperativament exigeixen dir-ne quelcom, i ho fem, per cert, amb molt de gust.

Temps ha que anunciàrem la seva celebració i la seva importància. Els fets han vingut a confirmar-la i ponderar-la molt per damunt de ço que suposàvem.

Es el primer esforç d'aquesta naturalesa que es fa a Espanya. El Congrés, per l'acte de la seva solemnnial inauguració, presidit pels Reis, el Govern i l'Episcopat, assistint-hi gran nombre de professors i mestres respectabilíssims, resultà imposant, grandios; i per la seva actuació, per les sessions de les Seccions i els treballs presentats en elles, i els savis que hi prengueren part, és un Congrés únic.

Què direm, però, de l'Exposició Pedagògica organitzada pel Congrés? Ha estat per a tot-hom una revelació, una cosa estupenda, única també, baldament hagi estat gairebé improvisada. L'E. P. ha posat de manifest els progressos fets per l'ensenyament catòlic a Espanya, el grau altíssim d'il·lustració del professorat religiós, els seus sacrificis per posar els establiments on ensenyen al nivell dels millors de l'estranger, els fruits aconseguits, verament prodigiosos donada la manca de protecció oficial i els entrebancs que es posa a l'obra cultural religiosa pels governants que tenen obligació d'ajudar-la i esperonar-la.

L'èxit del C. N. E. C. ha deixat meravellats als amics i aclaparats als elements sectaris, que ni tan sols sospitaven el desenrotllament i la perfecció a què han arribat a Espanya els establiments d'ensenyança catòlica, ni tampoc el nombre i la competència de llurs mestres i professors, molts d'ells eminents, tots ells zelosíssims, i alguns d'ells de fama mundial en el camp de la Pedagogia.

La premsa sectària (entre la qual figura la major part de la que es diu neutra), ha fet instintivament el buit al Congrés i a l'Exposició. L'acostumada "conspiració del silenci" ha estat total i completa. El sectarisme resta aclaparat, no solament per aquests èxits que no sospitaven, sinó perquè davant d'ells sorgeix la comparació del que fan l'Església i els catòlics per la cultura del poble, i ço que

fan els enemics de l'Església a son favor, que ben prompte està dit: res. És a dir: res de bo. Les esquerres només fan que mal al poble, i, no veient-se amb força ni amb abnegació per a lluitar en el camp de la Pedagogia a l'estil nostre, fa molts d'anys que dirigeixen tota la seva actuació sectària a corrompre el professorat des del Ministeri d'Instrucció Pública, i a fer inaccessible l'escalafó als professors declaradament catòlics.

Per a aquest fi va crear-se la famosa Institució Lliure d'Ensenyança, organisme semi-oficial que té acaparades les influències i els mitjans oficials per anar omplint de mestres i professors sectaris tots els escalafons.

Abans d'acabar aquesta petita impressió cal esmentar el magnífic discurs inaugural del Cardenal Reig, pòrtic superb i digníssim del C. N. E. C.; i el discurs del gran mestre Siurat, que va entusiasmar els assembleistes; i la solemnnial promesa del representant del Govern, que espera rebre del Congrés l'orientació per la reforma radical que té projectada en el ram d'Ensenyança.

El temari del C. N. E. C. ocuparia totes les planes de CATALUNYA SOCIAL. Com poder dir tan sols una paraula dels lluminosos debats a què ha donat lloc, ni de les seves sapientíssimes conclusions?

No cal dir que l'èxit obtingut ens omple de joia.

Els estudiants catòlics

El Círcol d'Estudis de la "Federació Catalana d'Estudiants Catòlics", en la seva sessió reglamentària, que celebrà el dia 24, posà a discussió el treball d'ingrés presentat pel Secretari d'acció i propaganda N'Antoni Cardona, que versà sobre "La cultura catalana a la Universitat de Barcelona". Exposà com la cultura ben entesa, és la que exigeix que en el nostre primer centre docent s'estableixin càtedres supletòries de Llengua, Literatura, Història, Geografia i Arqueologia catalanes i de Dret català. Recordà que l'immortal historiador de les lletres hispàniques En Menéndez i Pelayo, amant de l'ensenyament de les literatures espanyoles a les Universitats, proposà que la Literatura gallega s'ensenyés en la de Santiago i la catalana en la de València o de Barcelona.

Els llibres nous

Preguem als autors i als editors que vulguin que donem compte de l'aparició de llurs llibres en aquesta secció, que ens en remetin un exemplar.

El flagell de la blasfèmia

No tenim costum de parlar dels treballs que publiquen els nostres companys de redacció, i per aquest motiu res no diguérem en publicar-se l'opuscle del nostre bon amic Civera i Sormani que té per títol "El flagell de la blasfèmia".

Però volem reproduir alguns dels judicis crítics que ha merescut la dita obreta. I no ho fem certament per a apuntar-nos un èxit a favor nostre, sinó per a esperonar la joventut que treballi per la depuració del llenguatge.

Cal que tots fem un esforç per aconseguir que la paraula brolli pura dels nostres llavis.

Heu's aquí algunes de les apreciacions d'estimats col·legues nostres:

El flagell de la blasfèmia, per Joaquim Civera i Sormani. — Publicació de "Catalunya Social", Barcelona, 1924. — És un fullet de 19 planes, digne de propagar-se amb tota profusió per tots els indrets de Catalunya. En ell, el jove i delicat escriptor En Joaquim Civera, uneix valentment la seva veu a la d'En Maragall, de Mossèn Clascar, del gran Bisbe Torras, d'Ivon l'Escop i tants d'altres que laborant per la purificació de la llengua catalana han cantat un himne a la bellesa del bell parlar.

Les atinades consideracions d'En Civera a l'entorn del seu tema abarquen principalment dos punts: l'excel·lència objectiva del do diví de la paraula, i la necessitat ineludible de combatre l'abominable flagell de la blasfèmia en la seva causa psicològica i moral. "La blasfèmia no és una malaltia epidèmica, sinó interna", diu molt encertadament En Civera. I afegeix: "Si voleu extingir la blasfèmia perseguint els blasfems, perdrem el temps i agreujarem més el mal. Els mals interns no es guaireixen a cops d'espasa".

Felicitem de cor a l'autor per la seva campanya moralitzadora i li desitgem que trobi

molts cooperadors per a fer arribar les ensenyances que brollen de la seva ploma a tots els indrets on triomfa la bèstia emmetzinadora i deformadora de la nostra bella parla.

(*Catalunya Franciscana*)

Publicat pel setmanari "Catalunya Social", en edició a part, acaba d'aparèixer aquest interessant fascicle de propaganda, en el qual l'esperit selectíssim d'En Civera es posa de manifest i captiva el lector amb les seves argumentacions assenyades i irrefutables.

Senta el criteri que el mal parlar és fruit de la perversió moral de l'individu i per això advoca per una més gran espiritualitat en les multituds com a remei eficaç. És lamenta dels espectacles immorals, de la influència de les novel·les i el cinema, i del ball i del vestir d'algunes dones, els quals inciten les passions i la grolleria d'expressió. Esmentarem les seves darreres paraules que fixen clarament la solució veritable: "Cal certament ésser culte per a parlar bé, però cal també que en el nostre esperit hi hagi una mica de claror".—R. C.

(*Acadèmia Calasància*)

Ha arribat a la nostra Redacció un opuscle titulat "El flagell de la blasfèmia" del brillant escriptor catòlic D. Joaquim Civera Sormani, que en forma d'articles havíem ja tingut ocasió de saborejar últimament en les planes de "Catalunya Social".

L'obra per demés moralitzadora que des de la dita revista ve portant a terme el Redactor en cap de la mateixa, Sr. Civera, és molt lloable i de gran exemplaritat.

(*La Tradició Catalana*)

En un fullet curosament editat, el senyor Joaquim Civera Sormani, ha publicat un excellent escrit titulat *El flagell de la blasfèmia*.

En aquest fascicle el senyor Civera tracta en diversos aspectes de la malvestat que porta en si la blasfèmia, tara profunda del nostre poble.

Es aquest treball un bell i eficaç remei contra el mal que tots hem de procurar d'extirpar pel bon nom de Catalunya.

Forma aqueix fascicle una de les publicacions de l'excel·lent periòdic barceloní "Catalunya Social".

(*El Gironès*)

El que passa

ESPANYA ENDINS

No és pas possible parlar del que passa i no dir res del crim tan conegut. Abans l'analfabetisme i la irreligió eren condicions necessàries per a la perpetració de crims com aquest de l'express d'Andalusia. Ara hem progressat molt. Crims com aquest s'inicien i es maduren en capes socials ilustrades i per fills de famílies cristianes i honorables. Cal fixar-s'hi en això. A cop calent tothom penjarà els criminals, els autors materials dels fets. Però, què direm de la societat que fa possible aquests crims i que deixa funcionar legalment — entenem-ho bé: legalment — les escoles dels crims, com ho són gran part dels cines i la major part dels cabarets, music-halls, tavernotes i altres cataus per l'estil?

Aquest crim ha obert de bat a bat les portes dels àmbits socials on viuen els sers degenerats capaços de cometre'l, i ens ha dit ben clarament que ja no havem de buscar-los, com abans, en els soterranis, en les clavegueres de la societat civil, perquè ara es troben millor aquests criminals en salons daurats, en establiments luxosos.

La lliçó del crim comès en l'express d'Andalusia és verament formidable. No en darem pas la culpa al Govern, com sol fer-se a Espanya en totes les coses dolentes que passen, però se'ns haurà de permetre que manifestem lleialment una incomprensió nostra que estem segurs que comparteix moltíssima de gent. És que no comprenem perquè els cataus del vici, tant si fan olor de vici, com si llencen perfums embriagadors, poden restar oberts, dies i nits, i funcionar, com si es tractés d'una indústria moralment lícita i de normal ciutadania. No ho comprenem!

Diuen que aviat serà aprovada la fórmula d'endegament del gran problema ferroviari. Un estol de gent de pessetes i de ciència i experiència innegables, fa una pila de temps que estudien, discuteixen i acorden els punts bàsics de la solució millor. Pel poc que sabem i comprenem, el Consell Superior Ferroviari no ha pogut sotstraure's a les realitats del problema, que són d'ordre econòmic principalment. Les tarifes donaran la solució.

Els socialistes madrilenys, que ja es veien fent la moixiganga anyal del "Primer de Maig", hauran d'acontentar-se aquest any amb el de-

sig. El Govern s'ha decidit, prohibint ara la "manifestación". I ha fet bé. Diguem-ho amb llatí: *sapientiae est mutare consilii*.

Massa remoguda que torna a estar la política esquerrana...

De la malaltia de la pesseta no en parla ningú.

.

.

ESPANYA ENFORA

El primer acte del nou govern de la flamant república grega ha estat declarar-la intangible, indiscutible, *res sacra*, per un període de deu anys. És veu que tot allò que de la discussió naix la llum, del pensament lliure, de la llibertat absoluta, dels drets individuals, dels drets de l'home (i de la dona), etc., és un mite.

La democràcia republicana és una senyora a l'anglesa, o a la ianqui, que ni tan sols permeten que se les miri de reüll. Heu's aquí una altra lliçó de les bones.

I com a lliçó forta la que ens dona la república francesa, que està acordonant Alemanya de nacions fraccionades per tal d'isolar-la i tenir-la com presonera de totes elles. I allò de no més tractats secrets, ni de confabulacions internacionals?

Per aquest camí, encara que es solucioni la qüestió de les reparacions i Alemanya vagi pagant a poc a poc els seus deutes als aliats, es va de dret a una altra guerra. El tractat franco-romanès apunta a Rússia tant o més que a Alemanya. El de Polònia, igualment. No és això empènyer als dos colossos, mal ferits, la revifalla dels quals pot sacsejar Europa altra volta, essent la causa d'una intelligència que fóra de conseqüències incalculables?

A França no li resta cap més camí que renunciar als seus somnis imperialistes, fer justícia als seus enemics i entendre's amb els seus cosins germans de l'altra banda del Rhin. No pot pas fiar-se de Bèlgica, perquè és feble; ni d'Anglaterra, perquè ja comença a fer-li nosa França; ni d'Itàlia, perquè pateix del mateix mal que França i en el programa dels italianíssims figura la reincorporació de Niça i de Savoia a la Itàlia una; ni dels Estats Units, que sols miren als seus llibres de Caixa. Afortunadament són ja legió a França i a Alemanya els que així ho entenen. Les properes eleccions diran què pot esperar Europa i el món del seny d'ambdues nacions.

J.

D'ací i d'allà

* * *

El senyor Sala ha dit als periodistes que els homes que avui governen a la Mancomunitat, són molt bons catalans i que aprofitaran la vinguda del Rei a Barcelona per a inaugurar el monument al gran poeta Mossèn Cinto.

L'autor dels *Idillis* i *Cants místics* va honorar la nostra llengua i la féu apta per a les grans concepcions.

* * *

Poc devien pensar els autors de l'assassinat dels ambulants de Correus, que obtinguessin tanta popularitat.

La gent no sap parlar d'altra cosa que d'En Navarrete i d'En Piqueras.

Tanmateix la premsa en fa un xic massa.

* * *

La companyia argentina que actua al teatre Novetats ha representat una obra infecta, fent constar en els cartells que no és "*apta para señoritas*".

Aquest truc és d'una eficàcia extraordinària. Posant aquesta observació en els cartells és de l'única manera que aconseguen omplir el teatre.

El mateix fan les empreses editorials quan volen vendre una obra pornogràfica. Posen una faixa al llibre en la qual s'hi llegeix amb lletres ben visibles: "prohibida la venta a los menores de edad".

I naturalment, els menors d'edat són els primers que la compren.

Decididament els empresaris i els editors són una gent de molt enginy.

Però se'ls veu l'orella.

* * *

Les Rambles segueixen en un estat que fan llàstima.

L'empresa té l'obligació de construir a costa seva un nou paviment, però per ara no té gaire pressa a fer-ho.

Per què l'Ajuntament no li recorda aquesta obligació?

Es que encara els enemics de les Rambles tenen l'esperança de poder destruir-les?

Que es parli clar, d'una vegada.

* * *

No sabem perquè els homes que avui tenen càrrecs públics tenen la dèria de donar compte dels seus viatges redactant les notes infladament.

En tornar de París el Rector de la Universitat, facilità a la premsa un nota en la qual es fa constar el gran èxit que ha obtingut a la capital de França. Ell mateix es prodiga uns elogis que fan riure.

No hi hauria una manera més elegant de donar compte dels viatges, prescindint dels adjectius ditiràmics?

* * *

Dos andalusos han demanat autorització per a pujar dalt del monument a Colom.

Es el que deuen haver dit ells: En Nestor va pujar dalt d'una casa de quaranta metres, doncs nosaltres pujarem dalt de Colom, que en té vuitanta.

Després diran que no tenim homes de mèrit.

Ja veureu com sortirà algú que s'enfilàrà al cim del parallamps del campanar de la Catedral i un cop a dalt es posarà a tocar tranquilament la guitarra.

* * *

A l'Ajuntament s'han fet oposicions per a proveir les vacants que hi ha a la guàrdia urbana.

Més de cent concursants han estat refusats perquè els han considerats petits.

Es veu que ara tots els homes d'aquella casa han d'ésser d'altura.

Noticiari

ESPANYA

Poderoses entitats demanen al Govern que continuï la reforma de la Llei d'Enjudiciament Civil, especialment contra el pledejador de mala fe.

Està funcionant la Federació d'Indústries Espanyoles, entitat de la qual ja formen part les més fortes associacions industrials de Catalunya. El seu principal objecte és barrar el pas a una formidable Empresa estrangera de què s'ha parlat molt aquests dies, àdhuc en aquestes pàgines, la qual es proposa agavellar tots els negocis d'obres públiques en projecte i molts d'altres que ella té en estudi.

—Amb la perversa intenció que pot suposar-se, alguns diaris sectaris han fet córrer que un dels autors del crim de l'exprés d'Andalusia, Sánchez Navarrete, pertanyia a la Congregació dels Lluïsos i que amb ells assistí a la Missa del Diumenge de Rams i confessà i combregà a més a més. Tot és pura invenció d'un dels indicats diaris: "La Libertad".

—A Saragossa s'han reunit moltes entitats agràries per oposar-se a les peticions dels farinares del litoral respecte a la importació de blats.

—Està acabada ja la segona enquesta practicada per l'Institut d'Orientació Professional prop dels joves orientats i dels patrons on aquells treballen, per tal de saber l'eficàcia de l'orientació, complint així l'acord de la Conferència Internacional de Psicotècnica aplicada a l'orientació professional celebrada a Barcelona.

El resultat d'aquesta enquesta ha superat el de l'anterior. S'han obtingut contestes de més del 90 per 100 dels joves i més del 80 per 100 dels patrons.

Per la Secció d'Estadística s'elaboren les dades fins ara recollides, permetent corroborar de sobres els resultats favorables anteriorment obtinguts i exposats a la III Conferència Internacional de Psicotècnica de Milà.

—La Comissió Mixta del Treball en el Comerç d'aquesta ciutat, ha acordat elegir: vice-president, senyor baró de Güell; tresorer, En Joan Talavera (patrons); comptador, En Serafí Vilar, i secretari, En Josep Ricart Sala (dependents).

Aprovà una proposició del Comitè Paritari del Grup II (Assegurances), referent a l'establiment del règim paritari i de sous mínims

a tot Espanya, i rebutjà la implantació immediata amb caràcter obligatori de la festa del primer de maig.

—S'han reunit a Madrid per assistir a les sessions del Secretariat Internacional de Joventuts Catòliques, els delegats estrangers que han d'integrar-lo. El primer acte públic ha estat una Comunió General a l'església de Sant Jeroni, celebrada pel Cardenal Primat.

—Entre els acords presos a la darrera Conferència celebrada pels Prelats d'aquesta província eclesiàstica tarragonina, figura en primer lloc el següent:

"Aprovar i beneir l'obra de l'Apostolat de Missions i Exercicis i les seves auxiliars Apostolat del bon llibre, Propaganda de pietat i Obra del culte, ara de poc creades en el Foment de Pietat, per a treballar amb més eficàcia en la restauració de l'esperit cristià en aquesta província eclesiàstica, conforme al fi propi i exclusiu que persegueix aquesta institució."

Una d'aquestes institucions, tan amorosament recomanades pels senyors bisbes de Catalunya, la que porta per nom "Obra del Culte", acaba de confeccionar un Reglament per a la constitució de seccions, per tal que totes les dones de la nostra terra que hi vulguin col·laborar sàpiguen com poden efectuar-ho. Són moltes les que ja han començat a treballar-hi, amb aquell delit característic en la dona catalana, fins al punt que la novella institució pren un increment que els seus fundadors no havien pas sospitat.

—L'Associació de Ramaders del regne ha pres el següent acord:

"Es de dordre que el Govern hagi dictat la Reial ordre del 12 de l'actual, autoritzant la Junta Central d'abasteixements per a contractar i importar de l'estranger trescentes tones de carn, amb l'aggravant que l'excés del cost d'adquisició d'aqueixa importació sigui a càrrec del pressupost general de l'Estat, és a dir, que si bé pagarà a la seva entrada els drets aranzelaris, aqueixa forma es subvenciona a la importació amb càrrec al propi Estat, o sigui amb càrrec a tots els espanyols i entre ells els mateixos agricultors i ramaders; i tot això després de dir al preàmbul que no es poden precisar les causes de les dificultats en l'abasteixement.

En comptes de subvencionar amb el diner del país importacions estrangeres amb amenaça i dany de la ramaderia espanyola, podia haver-se pensat en suprimir despeses als ramaders del país."

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Llegiu i propagueu

Catalunya Social



*Es el periòdic de més
circulació de Catalunya*

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Un any 8 pessetes
Semestre 4

Surt els dissabtes

**IMPREMTA
EDITORIAL
I COMERCIAL**

ATENES A. G.

BARCELONA

Provença, 157 Telèf. 216 G.

304(05)(46.71) Cat.



LEGIA

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

PER A ENRIQUIR

la sang, augmentar la gana i fortificar el sistema nerviós, és un medicament sense rival l'aixarop

Hipofosfitos Salud

També es recepta a les criatures delicades i malaltisses. Favoreix en ells el desenrotllament de sistema ossi. Totjust començat a pendre'l, la rosada color de llurs galtetes proclama les excel·lències del preparat. Aprovat per la **Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia** :: 29 ANYS D'EXITS EN CREIXENÇA.

Avís: Rebutgi's el pot si no s'hi llegeix en l'etiqueta exterior, amb tinta vermella, «HIPOFOSFITOS SALUD» perquè amb freqüència i per a major lucre en la venda, hom n'ofereix de similars

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 157